

PLA DE CONVIVÈNCIA

CEIP "VICENTE FAUBELL ZAPATA"

**C/Sèquia s/n, La Llosa
12001824@gva.es
Telf. i Fax: 962624808**

Data d'aprovació: 09/02/2018

ÍNDEX

0.- INTRODUCCIÓ.

1.- MARC LEGAL.

2.- ANÀLISI DEL CENTRE.

- 2.1.- Aspectes generals.
 - 2.1.- Característiques del centre.
 - 2.2.- Tipologia de l'alumnat.
 - 2.3.- Distribució de l'alumnat.

3.- COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

- 3.1.- Composició Comissió de Convivència.
- 3.2.- Competències Comissió de Convivència.
- 3.3.- Periodicitat de reunions.

4.- OBJECTIUS PLA DE CONVIVÈNCIA.

5.- ÀMBIT DE PREVENCIÓ.

- 5.1.- Habilitats i competències socials.
- 5.2.- Tècniques de resolució de conflictes.
- 5.3.- Normes de convivència.
 - 5.3.1.- De l'alumnat.
 - 5.3.2.- Del professorat.
 - 5.3.3.- Del personal no docent.

6.- ÀMBIT D'INTERVENCIÓ.

- 6.1.- Conductes contràries a les normes de convivència del centre educatiu.
- 6.2.- Conductes greument perjudicials per a la convivència del centre educatiu.

7.- PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT SITUACIONS DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR.

- ANNEX I: Assetjament escolar i ciberassetjament.
- ANNEX II: Conductes que alteren la convivència de forma greu i recurrent.
- ANNEX III: Maltractament infantil.
- ANNEX IV: Violència de gènere.
- ANNEX V: Agressions al professorat o al personal d'administració i servicis.
- ANNEX VI: Consideracions específiques davant qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produeixen fora del centre.

8.- SEGUIMENT I AVALUACIÓ.

9.- ANNEXES I DOCUMENTS DEL PROTOCOL.

0.- INTRODUCCIÓ.

La millora de la convivència escolar és un dels elements essencials de qualsevol projecte educatiu orientat cap a la construcció de la Cultura de la Pau.

Aquest projecte exigeix un diagnòstic i un conjunt coordinat d'actuacions que optimitzen l'ambient socioeducatiu del centre, basat fonamentalment, en el clima escolar, en les pràctiques educatives i en la forma de resoldre els conflictes.

Contribuir a millorar la convivència i les relacions de tota la comunitat educativa és una de les nostres tasques fonamentals. Per això hem de crear una cultura de pau i democràcia, desenvolupar l'actitud d'implicació de tots amb l'escola, generar competències que milloren la convivència i promoure un desenvolupament integral del nostre alumnat.

Una bona convivència només s'aconsegueix si les pautes a seguir són clares i hi ha consens en la comunitat educativa, tant pel que fa a l'elaboració com al seu compliment.

Tanmateix, els conflictes no són necessàriament un desastre: poden ésser una oportunitat, un motor del creixement personal i de maduració del grup.

La mediació és un mecanisme educatiu pensat per gestionar els conflictes i obtenir-ne el millor benefici possible per a cada un dels implicats i per al conjunt escolar.

La convivència escolar s'ha de fonamentar en compromisos i pràctiques responsables de tota la comunitat educativa, de manera que tinga les següents característiques:

- **Coherència:** Totes les actuacions del centre han d'estar lligades unes amb les altres.
- **Totalitat:** Tots els membres de la comunitat educativa ens hem d'implicar.
- **Causalitat:** Buscant les causes vertaderes i profundes que originen certs comportaments atípics.

El Pla de Convivència del CEIP Vicente Faubell Zapata intenta ser, per tant, un document que recull el conjunt d'estratègies i pautes d'actuació adreçades a la nostra comunitat educativa per:

- Fomentar la convivència escolar.
- Facilitar la prevenció de conductes contràries a la convivència.
- Facilitar la resolució de conflictes.

1.- MARC LEGAL.

- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil.
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE).
- Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, para la millora de la qualitat educativa (LOMCE).
- Llei 872017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana
- Instrucció del 15 de desembre de 2016, del Director General de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Decret 233/2004, de 22 d'octubre, que crea l'Observatori per a la Convivència Escolar en els centres educatius (DOGV 27-10-04).
- Decret 246/91, de 23 de desembre, sobre drets i deures dels alumnes en centres docents no universitaris (DOGV 03-01-92).
- Decret 233/97 ROF de 2 de setembre.
- DECRET 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.
- Ordre de 25 de novembre de 2005, que regula la notificació d'incidències en la convivència escolar en el marc PREVI (DOGV 09-12-05).
- Ordre de 31 de març de 2005, que regula l'elaboració del pla de convivència dels centres docents (DOGV 10-05-06).
- L'accés al Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència.
- Orde 62/2014 de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, pel la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.

2.- ANÀLISI DEL CENTRE.

2.1- Aspectes generals.

Les característiques del centre venen desenvolupades al Projecte Educatiu del Centre.

2.2- Característiques de l'alumnat.

Com que l'escola està ubicada en un poble molt menut, podem dir que els alumnes mantenen una bona relació entre ells, sense importar l'edat, degut a que fora de l'horari lectiu solen coincidir en el lloc d'esplai: parc, plaça, carrer, muntanya... Açò repercuteix de manera positiva en la convivència del centre, ja que els possibles conflictes no revesteixen massa importància, podent-se solucionar a nivell de centre.

Un percentatge alt de les famílies treballen els dos pares i segons el moment de l'any, ho fan d'una manera intensiva, especialment al sector agrícola. Esta situació impedeix en moltes ocasions, sobretot al primer trimestre, que els pares puguin acudir al centre quan els mestres ho requereixen. Des del centre, i coneixent les circumstàncies de les famílies i amb la finalitat de propiciar una bona coordinació, establim un horari flexible possibilitant l'assistència dels pares a reunions i entrevistes.

El nivell d'estudis dels pares és mitjà-baix. Més del 60% té estudis primaris i un 2% universitaris.

Un nombre reduït d'alumnes realitza activitats musicals i esportives en poblacions veïnes, ja que al poble no hi ha massa oferta d'activitats. Altres alumnes pertanyen a les diferents associacions culturals que hi ha al poble.

2.3.- Unitats del centre.

És un centre incomplet que varia en funció del nombre d'alumnes matriculats, oscil·lant entre 6 i 7 unitats. Esta situació implica l'establiment d'uns criteris d'agrupament de l'alumnat distints a qualsevol centre complet, que varien depenent del nombre d'alumnes en cada nivell.

La matrícula s'ha vist lleugerament incrementada en els darrers cursos.

3.- COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

3.1.- Composició i periodicitat de la Comissió de Convivència.

La Comissió de Convivència estarà constituïda pels següents membres:

- El/la directora/a, que serà el/la seu/seua president/a
- El/la secretària
- Dos mestres
- Dos Pares/mares Consell Escolar
- Coordinadora de Convivència

La Comissió de Convivència serà convocada pel director/a cada vegada que siga necessari per temes disciplinaris, alçant-se acta de la sessió.

3.2.- Competències de la Comissió de Convivència

- a) Garantir l'aplicació correcta del que disposa el Decret 39/2008.
- b) Efectuar el seguiment del pla de convivència i totes aquelles accions per la promoció de la convivència i prevenció de la violència, així com accions de mediació.
- c) Informar al Consell Escolar de les actuacions realitzades.
- d) Canalitzar iniciatives per a millorar la convivència.
- e) Realitzar accions relatives a la promoció i prevenció de la violència, especialment el foment d'actituds per a garantir la igualtat entre homes i dones.
- f) Establir i promoure l'ús de mesures de caràcter pedagògic i no disciplinàries que ajuden a resoldre conflictes.
- g) Elaborar trimestralment un informe (Annex 1) que reculla les incidències produïdes en tal períodes, les actuacions dutes a terme, els resultats obtinguts i les propostes de millora.

4.- OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA.

D'acord amb l'objectiu general prioritari i amb les línies metodològiques i procedimentals previstes en els diferents documents base del centre (PEC, RRI, PAT, PGA) els objectius són els següents:

1. Aconseguir la creació d'un bon clima de centre i d'aula que afavorisca una convivència respectuosa i sensible entre tots i totes.
2. Impulsar l'adquisició d'una adequada competència social necessària per al desenvolupament integral personal i social de l'alumnat.
3. Promoure accions dins de la comunitat educativa que potencien actituds de tolerància, diàleg i solidaritat.
4. Protocol·litzar les actuacions d'intervenció davant les incidències contràries a les normes de convivència i les greument perjudicials.

Per assolir aquestos objectius generals, el nostre pla de convivència es basa en una actuació preferentment preventiva i educativa del clima escolar i la resolució de conflictes deixant l'aspecte sancionador i punitiu com últim recurs davant determinades situacions.

5.- ÀMBIT DE PREVENCIÓ.

La prevenció de situacions i accions que perjudiquen la convivència requereix establir i consensuar entre tots i totes actituds i comportaments que propicien un clima escolar de respecte i confiança mitjançant actuacions i activitats programades durant el curs seguint el pla d'acció tutorial i utilitzant a tal efecte el moment setmanal de l'assemblea.

Destaquem quatre eixos a treballar cap a una millora qualitativa de la convivència del nostre centre:

5.1.- Habilitats i competències socials.

Es treballaran amb els alumnes les següents habilitats i/o competències socials:

L'escolta activa: Ens permet ser conscients del que l'altra persona ens diu, millorant així la comunicació verbal i no verbal. Ens serveix per posar-nos en la pell de l'altre i entendre millor allò que ens explica.

L'empatia: Habilitat que ens capacita per posar-nos en el lloc de l'altre, intentant entendre què passa i què sent (problemes, sentiments, pors, etc.).

L'assertivitat: És l'habilitat que ens permet expressar sentiments, poder dir als altres allò que sentim en primera persona, sense ferir els altres essent respectuosos, evitant els judicis i les crítiques que poden rompre la comunicació.

L'autocontrol i auto reflexió: Aquesta habilitat ens permet conèixer-nos millor i actuar de forma més adequada als nostres interessos sempre respectant els altres.

5.2.- Tècniques de resolució de conflictes.

La resolució de problemes és l'objectiu al que hem d'anar. Tot problema pot desenvolupar en un conflicte i aquest pot generar l'angoixa si no tenim estratègies d'afrontament i resolució.

Al marge de les diferents tècniques de resolució de conflictes hi ha diferents aspectes actitudinals, que tant els adults com els xiquets i les xiquetes han de tenir present i fer servir a l'hora d'enfrontar-se amb un conflicte i afavorir-ne la solució:

- Calmar-se.
- Escoltar activament.
- Emprar un llenguatge respectuosos.
- Diferenciar el problema de la persona.
- Saber defensar les posicions respectant els sentiments dels altres.
- Saber demanar disculpes quan es comet una falta.
- Proposar solucions.
- Cercar acords i respectar-los.
- Tenir espais i temps per afrontar els conflictes.
- Posar-se en el lloc de l'altre.

Davant de situacions conflictives quotidianes a l'aula, cal recordar aquestes actituds positives i descartar les negatives. El diàleg, la reflexió col·lectiva i la trobada conjunta de solucions és la millor manera d'encetar un treball conjunt envers a una bona convivència i clima escolar.

La mediació com a tècnica de resolució de conflictes.

Què és?

Procés de resolució de conflictes que compta amb la intervenció d'una tercera persona que intenta que les parts en conflicte arriben a un acord mitjançant el diàleg.

La mediació ha de ser lliure i voluntària.

El mediador o mediadora ha de ser neutral i imparcial. El professor/a assumeix, per norma general, el paper de mediador, però també pot ser un company/a.

Com es fa?

- Escoltar a l'alumne/a quan conta un conflicte.
- Escoltar activament.
- Donar temps a que se tranquil·litze.
- Reunir els implicats.
- Cadascú explica la seva versió del succeït.
- Ajudem a comunicar com es senten.
- Quan u parla l'altre escolta.
- Cal assegurar-se que cada part ha comprés l'altra.
- Recapitular i resumir.
- Verbalitzem els fets que afecten a cada part
- Exposar preferències i necessitats de cada part.

Proposar solucions.

- Els implicats aporten diverses solucions que en un principi s'accepten totes. Triar la solució més adient.
- Els implicats han de veure els avantatges i els entrebancs de les solucions aportades i trien la que millor consideren.
- La solució ha de ser beneficiosa per a totes les parts.

Posar en pràctica.

- Concretem els passos específics que implica la solució triada. Què, quan, com, on....

Avaluar els resultats.

- Es realitza un seguiment de la solució proposada.
- Reflexionem amb els implicats.

- En cas de no donar solució es posaran en pràctica una altra de les solucions aportades.

Proposta formativa.

- **Amb els alumnes.**
 - Seguir el pla d'acció tutorial planificat en la sessió d'assemblea de tal forma que incloga els punts anteriorment desenvolupats en aquest pla de convivència.
 - Planificar tallers lúdics al llarg del curs que desenvolupen habilitats socials.
 - Campanyes d'informació sobre el maltractament entre iguals i acaçament escolar. (Pla director de convivència...).
 - Treballar amb l'alumnat aquest document perquè siga conscient de la seva existència i realitzen aportacions i suggeriments.
 - Activitats complementàries i extraescolars (festa de nadal, final de curs, eixides).

- **Amb el professorat.**

Organitzar xerrades a càrrec de personal qualificat que ens ajude a trobar eines de resolució de conflictes adients (Pla director de convivència...).

Sessions de coordinació amb l'equip d'orientació i el professorat implicat en casos d'alumnes que requereixen un tractament i seguiment amb la finalitat de trobar conjuntament possibles vies d'intervenció.

Facilitar al professorat documentació i material per treballar a l'aula i per l'autoformació a aquest respecte.

- **Amb les famílies.**

Impulsar tallers i xerrades interactives a mode d'escola de pares i mares.

Facilitar dossiers informatius i pautes d'actuació davant situacions de convivència.

Incloure en les assemblees de nivell un punt en l'ordre del dia que tracte la convivència.

5.3.- Normes de Convivència.

Tenir clares les normes de convivència i participar tots i totes en la seva negociació i manteniment és imprescindible per prevenir situacions problemàtiques que perjudiquen un clima agradable i acollidor. Els primer dies de classe es treballa en la redacció dels compromisos d'aula i de centre, on els propis alumnes reflexionen sobre aquelles conductes que cal dur a terme per tindre un bon ambient de convivència.

5.3.1.- De l'alumnat.

Les infraccions d'aquestes normes (que no arriben a ser conductes contràries a les normes de Convivència) quedaran recollides a l' **Annex II** que tindrà el tutor/a a la seua carpeta.

De caràcter personal:

- Usar la paraula com un instrument de comunicació i diàleg.
- Evitar insultar, cridar, dir paraules malsonants...

- Evitar dur objectes de valor (joies, diners, mòbils...), jocs, joguines i aparells (MP3, videojocs, mòbils, tauletes electròniques, sense cap finalitat pedagògica).
- Acudir sempre net, endreçat i amb la vestimenta adient.
- Ser responsable dels objectes personals i comuns (ús material socialitzat al centre)
- Evitar resoldre problemes i conflictes de forma violenta (insults, crits, ofenses, agressions...).

De la classe.

- Demanar permís si es necessita eixir de l'aula, però com a norma general evitar eixir.
- Realitzar assíduament les tasques que el professorat demana.
- Participar activament respectant el torn de paraula i les idees dels demés.
- Utilitzar la paperera i els diferents contenidors de reciclatge per mantenir neta l'aula.

De l'escola:

- Evitar romandre i esperar als passadissos i al rebedor.
- Circular correctament sense córrer ni empènyer pels passadissos i escales.
- Mantenir net el centre evitant tirar papers i replegant els que es troben a terra.
- Utilitzar adientment els serveis. Netejar allò que s'embruta.
- Respectar el treball exposat en panells i cartelleres

De l'esplai:

- Mantenir net el pati, evitar tirar res a terra i utilitzar les papereres.
- Respectar els torns de pistes i no dur pilotes de cuir.
- A les hores d'esplai es podrà fer ús responsable dels serveis i la biblioteca.
- Arreplegar correctament el material utilitzat al temps d'esplai.

Del menjador:

Educació Infantil

- Participar activament en les activitats lúdiques programades.
- Seguir respectuosament les indicacions de les educadores.
- Parlar baixet i evitar un menjador sorollós i molest.
- Utilitzar correctament les dependències del centre, deixant-ho tot en les mateixes condicions que l'han trobat.
- Entrar i eixir de les activitats, del menjador i del pati correctament.

Educació Primària

- Arribar puntualment a les activitats i al dinar amb l'educadora corresponent.

- Participar activament en les activitats lúdiques programades, evitant molestar a la resta del grup.
- Ser responsable en l'execució de les tasques encomanades (parar taula, cap de taula, recollir el material, etc.)
- Seguir respectuosament les indicacions de les educadores.
- Parlar baixet i evitar un menjador sorollós i molest.
- Evitar romandre a l'interior de l'edifici quan hi ha que estar al pati.
- Utilitzar correctament les dependències del centre, deixant-ho tot en les mateixes condicions que l'han trobat.
- Entrar i eixir de les activitats, del menjador i del pati correctament.

5.3.2. Del professorat.

Els drets i deures del professorat queden recollits al DECRET 39/2008 de 4 d'abril de 2008 als articles 53 i 54.

Presència del professorat a l'inici de la jornada.

- El professorat deu arribar al Centre amb el temps suficient per fer i controlar la fila del grup del qual és tutor i entrar amb ell fins la seua classe.
- Si per qualsevol motiu no poguera assistir a classe ho comunicarà amb antelació a la direcció.

Entrades des del pati a les aules o a la inversa i eixides al final de la jornada.

- El professorat al pati deu ser puntual a l'hora d'ocupar la zona assignada.
- Tant a l'inici de la jornada escolar com després de l'esplai i després de dinar, el/ tutor/a d'un grup deurà eixir puntual a la fila i acompanyar al seu grup a l'aula corresponent.
- En l'hora d'eixida al pati, el professorat que estiga impartint docència amb eixe grup, deurà acompanyar a classe des d'on el tutor o tutora l'acompanyarà al pati. En cas de no estar el tutor/a serà l'especialista qui s'encarregue d'acompanyar als alumnes.

Canvis de grup de l'alumnat entre aules durant la jornada escolar.

- Quan un grup haja de traslladar-se a una altra aula, eixirà de manera ordenada i en fila amb el professor o professora que imparteixca la docència en eixe moment.
- Els canvis es faran de manera ordenada i en silenci, amb la finalitat de no interferir en la dinàmica normal del treball dels altres grups.
- Ho farà respectant al màxim l'horari establert.

Normes per al professorat.

- Tot el professorat té el dret i l'obligació de corregir l'actitud de qualsevol alumne del centre que en algun moment incompleixca les normes de convivència del centre.

- El professor tutor tindrà en la seua tutoria:
 - Llista del seu grup d'alumnes amb les dades que considere d'interès.
 - Llista mensual d'assistència i puntualitat de l'alumnat.
 - Justificació de retards i absències.
 - Autorització d'eixides i gravacions audiovisuals.
 - Programacions quinzenals.
 - Full d'incidències de cadascú dels alumnes i altres ANNEXOS.
 - Controls (exàmens) dels alumnes baix la seua custòdia. NO S'ENTREGARAN ALS PARES / MARES (tal com consta al RRI).
- El professorat vetllarà per la cura del material que està en les aules i té el deure de comunicar dels desperfectes haguts a l'equip directiu per a que prenga les mesures necessàries i així evitar accidents.
- El professorat entregarà a l'equip directiu tota la documentació que se li requereixca: programacions, actes d'avaluacions, informes...
- Avisarà amb la suficient antelació de la seua absència en el centre, deixant tot el treball preparat per a l'alumnat (sempre que siga possible) i presentant la justificació a l'equip directiu. Al mateix temps, el mestre/a que fa la substitució deu realitzar el treball deixat pel mestre/a. En cas de que no hi haja deixat res, continuarà amb la temporalització.
- Podrà incloure en l'ordre del dia de qualsevol convocatòria, els punts que considere oportú.
- Considerarà com a horari de treball, i d'obligat compliment, l'esplai i les hores d'exclusiva.
- Serà responsable del grup de classe dintre del recinte escolar i durant les activitats complementàries i eixides.
- Té el deure de participar activament en els Òrgans Col·legiats als que perteneixca (Consell Escolar i Claustre) i Òrgans de Coordinació Docent (Equips de Cicle, Comissió de Coordinació Pedagògica, Coordinació de Tutories...)
- Complirà les funcions pròpies del tutor recollides en la normativa vigent procurant mantindre contacte directe i coneixement personal amb cadascú dels seus alumnes, promovent la relació amb la família i donant-los la informació precisa sobre la marxa del procés educatiu.
- No utilitzarà mai la violència verbal, física o de qualsevol tipus com a recurs pedagògic o de convivència.

En cas d'accident de l'alumnat.

El procediment a seguir en cas d'accident de l'alumnat és el següent:

- Si és lleu, l'atendrà el/la tutor/a.
- Es posarà en contacte amb la família amb la finalitat d'informar.
- En cas greu, es seguirà el protocol establert a la Resolució 1/09/2016 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica, en horari escolar, l'atenció a la urgència previsible i no previsible, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmacioles en centres escolars. el mestre ho comunicarà a l'equip directiu i s'actuarà segons el pla previst.

El professorat actuarà com a "BON PARE/MARE "de família.

5.3.3. Del personal no docent.

- **Monitors de menjador.**

Els monitors dedicaran l'horari de menjador (12:30-14:30h) a l'atenció i dedicació de l'alumnat que rep el servei.

Supervisar que l'actitud dels comensals siga de respecte cap als companys/es, personal de cuina i altres persones que acudeixen al centre durant les hores marcades com a jornada laboral.

Crearan hàbits d'higiene relacionats amb el menjador.

Informaran a la direcció de qualsevol incidència i ompliran el full destinat a tal efecte (Annex 3).

- **Educadors/es Educació Especial.**

Té el deure de tenir cura dels alumnes durant l'esplai, el menjador, així com de la higiene personal.

Col·laborar en els programes educatius del centre i en les activitats complementàries i eixides.

Realitzar activitats de joc i temps lliure per al desenvolupament dels alumnes.

Redactar informes sobre les activitats dels alumnes.

Podrà formar part de les reunions del centre.

Podrà participar en les reunions i entrevistes amb els pares.

- **Orientadora**

- **Audició i Llenguatge.**

- **Les famílies**

Les famílies dels alumnes matriculats al CEIP Vicente Faubell Zapata, tenen els drets i deures que contempla el DECRET 39/2008 de 4 d'abril de 2008 des de l'article 50 fins el 52.

A més a més, els drets i deures específics del nostre centre, recollides al Reglament de Règim Intern.

6.- ÀMBIT D'INTERVENCIÓ.

6.1.- Protocol d'intervenció davant conductes contràries a les normes de convivència del centre.

Les mesures educatives disciplinàries davant actuacions greument perjudicials per a la convivència del centre queden recollides en el **DECRET 39/2008 de 4 d'abril de 2008**, des de l' article **35 fins al 41**.

A nivell de grup

- Treballar amb l'alumnat les normes de convivència segons l'àmbit de prevenció d'aquest pla de convivència i establir les conseqüències que comporta no respectar-les.
- Mantenir una actitud tranquil·la i conciliadora però a la vegada ferma, evitant deixar en evidència a l'alumne i reflexionar sobre la norma i la falta realitzada.
- Recordar amb tota la classe les normes de convivència que hi ha al centre .
- Dur un registre d'incidències per identificar quantitativament les faltes i actuar en conseqüència si cal.(ANNEX II).
- Si un alumne habitualment incompleix aquestes normes i aconsegueix durant un temps determinat respectar-les, se li farà un reconeixement social-grupal positiu.

A nivell individual.

El Professor/a reflexiona amb l'alumne/a la falta. (Reconeixement de la infracció i de la seva gravetat)

- Omplir full d'incidències (Annex IV) i recollir tota la informació respecte al fet i que va detallada al citat annex.
- El professor/a estimularà a l'alumne/a perquè reflexione sobre el que ha passat i les seves conseqüències.
- Si és un professor/a especialista, entregarà el full al tutor/a per tal que estiga informat/da.
- El tutor/a enviarà a les famílies, per a que queden assabentats dels fets i de la col·laboració i/o suport que cal precisar per part d'ells, l'Annex IV que haurà de signar i tornar-lo per ser arxivat pel tutor.
- El tutor/a realitzarà el seguiment dels acords presos omplint el full de seguiment basant-se en el full d'incidència (Annex V), del que entregarà una còpia a l'Equip directiu del centre.

6.2.- Protocol d'intervenció davant conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre.

Les mesures educatives disciplinàries davant actuacions greument perjudicials per a la convivència del centre queden recollides en el **DECRET 39/2008 de 4 d'abril de 2008**, des de l' article **42 fins al 49**.

1. El/la director/a del centre incloga l'expedient disciplinari. Informa a la comissió de convivència i als pares i nomena a un instructor /a.

2. La directora i la Comissió de convivència poden establir les mesures cautelars que recull l'article 49 del citat Decret o establir-ne unes altres adequades a les característiques i al moment.

Les mesures provisionals podran consistir en:

- Canvi provisional de grup.
- Suspensió provisional d'assistir a determinades classes i activitats del centre.
- Suspensió provisional d'assistir al centre.

3. En cas d'existència de víctimes s'emplenarà el model d'entrevista per a víctimes del plan PREVI. (Annex VIII) i es donarà part a les famílies implicades.

4. La directora comunicarà la incidència a la pàgina del programa PREVI. L'orientadora del centre estarà en coneixement de la situació amb antelació perquè pugui preparar la seva intervenció en la Comissió.

5. Es convocarà a la família per informar-los de les decisions preses i donar-los les orientacions per actuar.

6. En cas de víctimes, s'informarà a les famílies dels acords de la Comissió de Convivència del Consell Escolar.

7. L'instructor/a el tutor/a junt a l'orientadora del centre realitzaran un seguiment de les mesures acordades i informaran a la Comissió de Convivència en sessió ordinària (Annex VI).

Conductes d'intimidació que cal observar.

Físiques: pegar, empènyer, pegar patades, escopir o posar entrebancs...

Verbals: insultar, posar malnoms despectius, traure cançonetes, burlar-se...

Psicològiques: humiliar, burlar-se, ridiculitzar, fer novellades, gastar bromes pesades amb burles, acaçar, atemorir, amenaçar; provocar i buscar baralles.

Indirectes: aïllament social, no deixar participar, manipular les relacions d'amistat, desprestigiar i generar rumors, excloure o marginar a un col·lectiu...

Sexuals: abusar, assetjar...

Altres: robatoris, amagar, apropiar-se i/o trencar objectes personals, obligar a fer alguna cosa que el xiquet o la xiqueta no vol, acaçament mitjançant el mòbil o l'ordinador...

Senyals d'alerta en la víctima.**Observables pel professorat.**

- **Senyals físiques:** blavors, contusions, ferides, roba trencada que no s'explica amb naturalitat...

- **En el seu comportament:**

Es presenten tristos, tancats, abatuts.
 Canvis d'humor de sobte, irritabilitat...
 Canvis bruscos d'actitud i comportament.
 Excés de rebel·lia o apatia.

- **En la seva relació amb la resta:**

Està sol, aïllat freqüentment.
 No eix de casa a soles i canvia sovint de ruta per anar al col·legi.
 Li falten materials amb freqüència.
 Els companys i companyes el consideren dèbil.
 Evita el contacte amb determinats companys/es.
 No respon a les agressions.
 Es sent incapaç de defensar-se.
 Té dificultats per demanar ajuda.
 Sent por en contar allò que li succeeix.
 Dissimula i oculta el que pateix.
 Provoca reaccions negatives en els companys/es.
 Es objecte de burles i rialles hostils.
 En els jocs d'equip és l'últim en ser triat pels companys/es.

- **En el seu rendiment acadèmic:**

Alteracions inusuals del rendiment escolar.
 Faltes reiterades d'assistència a classe sense justificar.

Observables pels companys i companyes.

- Conductes directes d'intimidació de l'agressor cap a la víctima.
- Reaccions de plors i tristors davant les agressions.
- Preferència per grups d'edat diferents.
- Confidències directes per part de la víctima.

Observables per la família.

- Llargs períodes dins de casa.
- Poca o cap relació amb un grup d'iguals.
- Molts problemes de son i alimentació.
- No li acompanyen companys ni companyes d'escola al tornar a casa.

- Passa poc temps en casa dels companys/es.
- Mai o quasi mai comparteix activitats lúdiques amb els companys/es
- Pels matins sent por per anar a l'escola.

7.- PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT SITUACIONS DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR.

ANNEX I ORDE 62/2014

ASSETJAMENT ESCOLAR I CIBERASSETJAMENT.

Dins de les conductes greument perjudicials trobem aquestes nomenclatures: bullying, assetjament i intimidació; a continuació es fa una descripció de cadascuna:

Es considera assetjament escolar quan:

Implica un dany físic i/o psicològic intencional cap a una o més persones.
 Persisteix en el temps i succeeix de forma recurrent.
 S'oculta als adults.
 L'agressor es sent més fort físic i/o psicològicament que la víctima.
 La víctima es sent més dèbil front l'agressor/agressores.
 Pot tindre un comportament col·lectiu o grupal.
 Apareixen observadors passius.
 Sol passar desapercebuda moltes vegades per als adults.

Es considera ciberassetjament quan:

Es realitza una agressió repetida i duradora en el temps.
 Intenció de causar dany: no sempre es dona en els primers estadis del procés.
 Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
 Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
 Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, adreça electrònica, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, sales de xats...

PROTOCOL D'ACTUACIÓ (davant casos d'assetjament i ciberassetjament).

Mesures de prevenció i sensibilització.

- **Centre educatiu:**

Conscienciació davant l'assetjament i ciberassetjament.
 Informació i sensibilització cap a la detecció primerenca.
 Xerrades informatives assetjament escolar. (Participació al Pla director per a la convivència i millora de la Seguretat als centres educatius).
 En cas de ciberassetjament conèixer la intensitat, la difusió i les característiques del missatge.

- **Aula:**

Regles de classe contra l'assetjament.
 Treballar el material: Sessions de treball sobre l'assetjament.
 Activitats lúdiques que faciliten la integració de tots i totes.
 Programar activitats preventives a desenvolupar en el PAT.

Informació als alumnes de la necessitat de guardar les proves físiques de ciberassetjament.

- **Famílies:**

Trobades entre professorat i família.

Xerrades informatives sobre assetjament escolar (Inscripció al Pla director per convivència i millora de la Seguretat als centres educatius).

Sospita d'assetjament i ciberassetjament.

Informació a l'equip directiu de la situació.

Recerca d'informació:

Entrevista amb l'agressor.

Entrevista amb la víctima.

Observació sistemàtica.

Qüestionari de detecció d'assetjament a l'aula: BULL-S (Facilitat per l'orientadora).

Anàlisi i valoració dels resultats i realització d'un informe escrit.

- **Víctima/es:**

Entrevista.

Organització de suport i protecció.

Organitzar mesures d'intervenció per part de la orientadora del centre: treballar l'assertivitat i l'autoestima.

Explicar totes i cadascuna de les mesures.

Donar-li confiança

Confirmació de situació d'assetjament i ciberassetjament:

Mitjançant un informe escrit on s'arregla l'anàlisi i valoració de la recerca d'informació realitzada s'informarà a l'equip directiu de la situació.

Informació a la Comissió de Convivència, PREVI i a la inspecció educativa, primer per telèfon i després amb l'enviament de l'informe.

Comunicació de la situació a les famílies afectades (agressor i víctima/es).

Establiment de mesures urgents:

- **En cas de ciberassetjament:**

Que canvie contrasenyes.

Que revise les mesures de privacitat.

Que no faça desaparèixer les proves físiques.

Que ho comuniqui a un adult.

- **Agressor:**

Entrevista on el principal objectiu siga l'abandonament de la conducta agressora.

Establiment de mesures disciplinàries d'acord amb el RRI.

Organitzar per part de l'orientadora, mesures d'intervenció encaminades a treballar l'empatia i les tècniques de modificació de conducta.

Accions:

- **Centre:**

Augmentar la vigilància de zones comuns: pati, moments de descans, estada menjador, als banys, vestidors, entrades i eixides dels centre.

- **Aula:**

Informar i demanar suport als companys i companyes.

- **Famílies:**

Informació de la situació i actuacions realitzades i a realitzar.

Suport a les famílies.

Comunicació si cal a altres institucions: serveis socials, policia local, fiscalia de menors, etc.

Elaboració d'un informe per part de la Comissió de Convivència del Consell Escolar amb el recull de tota la documentació del cas.

- **Seguiment i valoració de les mesures urgents i el pla d'intervenció realitzat.**

El tutor/a amb col·laboració de la orientadora realitzarà el seguiment de les diferents actuacions realitzades.

Avaluarà la situació i elaborarà un informe que presentarà a la comissió de Convivència en sessió ordinària o extraordinària.

La Comissió avaluarà, i si cal modificarà, el pla d'actuació i d'intervenció realitzat.

ANNEX II ORDE 62/2014**CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I REINCIDENT: INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BARALLES O VANDALISME.**

- **Alumnat que altera greument la convivència.**

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència.

Es manifesta per mitjà de conductes disruptives greus i reincidents: insults, amenaces, agressions, baralles, accions vandàliques sobre el centre i les seues instal·lacions.

Protocol d'intervenció (descriu al punt 6.2.).

- **Mesures de suport:**

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar suport i col·laboració externa (SEAFI: Servei especialitzats d'atenció a la família i la infància, UPC : Unitat de prevenció Comunitàries, UCA: Unitat de conductes additives) i als Centres de Salut.

- **Alumnat amb alteracions greus de conducta.**

Fa referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor.

D'acord amb la Classificació Internacional de Malalties CIM-10:

- Comportament antisocial, oposicionistes i desafiadors.
- Trastorns d'ansietat.
- Trastorns de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat.
- Trastorns disocial en preadolescents i adolescents.
- Trastorns explosiu intermitent.
- Trastorns de la son.
- Conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol.

Aquests alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requereixen aprenentatges i recursos excepcionals.

Protocol d'intervenció específic:

- 1.- Detectar i comunicar a la direcció del centre. En aquests casos no hi ha que deixar a l'alumne/a sol.
- 2.- Intervenció d'urgència. Si la crisi continua hi ha que cridar a 112.
- 3.- Mesures d'intervenció específiques:
 - Comunicació a la família, per part de la direcció, de l'avaluació socioorientadora de l'alumne.

- Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, tutor, equip de professors i personal dels servicis orientadoraics escolars sobre la intensitat, duració i freqüència en que apareixen les conductes.
- Avaluació psicopedagògica.
- Recursos complementaris d' E. Especial. Orde 16 de juliol de 2001.
- Mesures educatives correctores i disciplinàries.

Comunicació de les incidències:

- La direcció informa (protocol 6.2.)
- Comunicació a les famílies i representants legals.
- Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció .

ANNEX III ORDE 62/2014**MALTRACTAMENT INFANTIL.**

Qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de díhuit anys.

El maltractament pot ser familiar o extra familiar.

- **Protecció en l'àmbit escolar:**

L' àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat dels xiquets i adolescents de la comunitat, i és el lloc on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menor que patixen el maltractament en l'àmbit familiar, l'escolarització permet trencar l'aïllament social.

- **Gravetat i presa de decisions:**

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat de que torne a passar.

Un cas serà greu si corre perill la integritat física o psicològica del menor.

L'avaluació exhaustiva correspon als servicis socials o al servici de protecció de menors.

Protocol d'actuació:

- 1.- Identificació: Qualsevol membre de la comunitat educativa deurà informació a direcció.
- 2.- Actuacions immediates: Reunió entre equip directiu, tutor/a i orientador/a. Analitzar i valorar l'actuació.
- 3.- Notificació per part de l'equip directiu (full Orde 1/2010, de 3 de maig).
- 4.- Comunicació de la situació:
 - a.- La direcció envia l'original del full a Serveis Socials. Una còpia a l'expedient de l'alumne.
 - b.- La direcció ho comunica al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
 - c.- Si la situació s'agreuja s'haurà d'informar a la Inspecció Educativa, que demanarà la intervenció (UAI)
 - d.- Una vegada informades les autoritats, s'informarà a la família per part de la direcció.

Procediment d'urgència:

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.
2. La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors (Annex VII. Ordre 62/2014).
3. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa i aquesta decidirà sobre la necessitat i tipus d'intervenció.

<http://www.bsocial.gva.es/val/web/menor>

ANNEX IV ORDE 62/2014.**VIOLÈNCIA DE GÈNERE.****Tipus de violència de gènere:**

Violència física.
 Violència psicològica.
 Violència econòmica.
 Violència sexual i abusos sexuals.

Protocol d'actuació:

- **Identificació:** Qualsevol membre de la C. Educativa que tinga coneixement o sospites ho notificarà a la direcció del centre.
- **Recollida d'Informació:** Reunió direcció-Tutor-Orientador per recollir la informació i valorar la intervenció que calga.
- **Actuació:** Supòsit de perill greu telefonar 112 i es traslladarà a la persona a l'hospital.

Si es creu convenient es demana ajuda al servicis externs: (SEAFI: servici especialitzat d'atenció a la família i la infància), els centres de salut, (USMIJ: unitat de salut mental infància i juvenil); els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

- **Aplicació de mesures disciplinàries.** Articles 42 al 49 Decret 39/2008.
- **Comunicació de la situació:**
 1. La direcció informarà a la Comissió de Convivència de la situació i del pla d'actuació.
 2. Si es delicte o falta penal s'enviarà per fax (Annex VII) adreçat a la Sala de la Fiscalia que corresponga:
 - Agressors i víctimes menors, a la Fiscalia de menors.
 - Agressors Majors i víctimes menors, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
 3. La direcció ho comunicarà al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- **Comunicació a les famílies o representants legals de tots els implicats:**
 1. La direcció informarà a les famílies de les mesures i accions adoptades.
 2. La direcció comunicarà a les famílies de la víctima la conveniència de denunciar-ho a les forces de seguretat, Article 41 del Decret 39/2008.
 3. Seguiment del cas. La inspecció i les unitats d'atenció i intervenció col·laboraran amb la direcció del centre.

ANNEX V ORDE 62/2014**AGRESSIONS AL PROFESSORAT O AL PERSONAL.****D'ADMINISTRACIÓ I SERVICIS.**

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja contra els drets del personal docent o administració o servicis, article 4 de la Llei 15/2010.

DESTINATARIS:

Equips docents, personal d'administració i personal no docent que preste servicis en els centres docents públics.

Protocol d'actuació:

- 1.- Detecció i comunicació de la incidència:
 - a.- Comunicar-ho a la direcció del centre.
 - b.- Si són delictes o falta, presentar denúncia davant el ministeri fiscal, jutjat de guàrdia i Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
 - c.- El personal pot demanar assistència jurídica (art. 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre).
 - d.- La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte i relat dels fets, acompanyat de la denúncia, comunicat d'assistència mèdica i, si hi ha, un certificat de la direcció.
 - e.- El director/a notificarà a l'Inspecció Educativa i al Registre Central PREVI.
 - f.- El director/a realitzarà tots els tràmits.
- 2.- Intervenció de la Direcció General de Personal.
- 3.- Resolució.

ANNEX VI ORDE 62/2014**CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES DAVANT DE QUALSEVOL DE LES SITUACIONS PLANTEJADES EN ELS ANNEXOS, SI ES PRODUÏXEN FORA DEL CENTRE.**

Sempre que es realitzen fora del recinte escolar però estiguen directament relacionades en la vida escolar. Els casos seran tractats d'acord amb el reglament de règim intern de cada centre.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre:

- 1.- Si el que patix es menor i es considera desprotecció, notificació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors, Orde 1/2010, 3 de maig.
- 2.- La comunicació a la família es realitzarà només després de les actuacions que s'arreglen al respecte, amb els quals s'informaran les autoritats competents.

Davant actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies en l'entorn escolar:

- La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les Forces de Seguretat de l'Estat competents.
- Quan es produïska una situació de conflicte que estiga relacionat amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arreglarà la incidència en la fitxa de l'entorn escolar

http://www.cece.gva.es/eva/docs/convivencia/entorn_escolar.pdf

i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic

convivencia@gva.es

- La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació.
- La delegació del Govern es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.
- La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informarà el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern.

8. SEGUIMENT I AVALUACIÓ.

Per una efectiva intervenció es necessita dur en davant un seguiment dels acords presos, de forma sistemàtica així com una valoració i avaluació dels resultats.

1. El professorat tutor de l'alumnat que requereix un tractament i seguiment junt a la orientadora del centre són els responsables directes de dur en davant aquest procés. D'aquesta forma, els acords i actuacions acordades es poden revisar i modificar si cal. Cal informar dels diferents full de seguiment a la Comissió de Convivència del Consell Escolar en sessió ordinària de forma escrita.
2. La orientadora del centre establirà un calendari de coordinació amb el professorat implicat en seguiment d'incidències per donar tot el suport que calga.
3. La Comissió de Convivència del Consell Escolar: Les seues funcions estan descrites al punt 3 d'aquest pla.

9. ANNEXES I DOCUMENTS DE PROTOCOL

- ANNEX I Seguint trimestral, Comissió de Convivència.
- ANNEX II Registre de conductes.
- ANNEX III Full d'incidència. Conducta contrària a les normes de convivència.
- ANNEX IV Full de seguiment incidència.
- ANNEX V Full incidència. Conducta greument perjudicial per a la convivència del centre.
- ANNEX VII Model de comunicació al Ministeri Fiscal.
- ANNEX VIII Models recollida dades (PLA PREVI).